

CHANTUN GRISCHUN ILS FATGS DA SALVAMENT DAL SERVETSCH SANITAR EN IL MINTGADI

STADI: DECEMBER 2018

Departement für Justiz, Sicherheit und Gesundheit
Departament da justia, segirezza e sanadad
Dipartimento di giustizia, sicurezza e sanità

Cuntegn

I. Introducziun.....	4
1. Intent da la publicaziun	4
2. Definiziun dal salvament	4
3. Finamira e princips da l'organisaziun dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar	4
II. Stadi actual dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il mintgadi dal chantun Grischun.....	6
1. Agid d'urgenza	6
1.1 Incumbensas	6
1.2 Collavuraziun	6
1.3 Finanziaziun ed indemnisaziun	7
2. Clom d'urgenza	7
2.1 Incumbensas	7
2.1.1 Centrala 144 dal Grischun	7
2.1.2 Centrala d'acziuns da la Rega	8
2.1.3 Centrala d'acziuns da la polizia chantunala	8
2.2 Pretensiuns.....	9
2.2.1 Pretensiuns manaschialas	9
2.2.2 Pretensiuns personalas	9
2.3 Organisaziun.....	10
2.4 Collavuraziun	10
2.5 Finanziaziun.....	10
3. Emprim agid.....	10
4. Organisaziuns da salvament.....	12
4.1 Obligaziun da dumandar ina permissiun	12
4.2 Categorias da servetschs da salvament.....	14
4.2.1 Servetschs da salvament sin via.....	14
4.2.1.1 Servetschs da salvament dals ospitals publics.....	14
4.2.1.2 Ulteriurs servetschs da salvament.....	17
4.2.1.2.1 Organisaziuns cun dretg da contribuziun	17
4.2.1.2.2 Organisaziuns senza dretg da contribuziun.....	18
4.2.2 Servetschs da salvament betg stradals	19
4.2.2.1 Organisaziuns cun dretg da contribuziun	20
4.2.2.1.1 Salvament alpin svizzer	21
4.2.2.1.2 Societad svizra per chauns d'encurir e da salvament.....	22

4.2.2.1.3	Uniuns grischunas da samaritans	24
4.2.2.2.	Organisaziuns senza dretg da contribuziun	26
4.2.2.2.1	Guardia aviatica svizra da salvament	26
4.2.2.2.2	Interpresas da telefericas (manaschi da stad)	27
4.2.2.3	Organisaziuns cun ina incarica legala da prestaziun	27
4.2.2.3.1	Pumpiers	27
4.2.2.3.2	Polizia chantunala	28
4.2.2.3.3	Uffizi da militar e da protecziun civila	29
4.2.2.3.4	Interpresas da telefericas e da runals (manaschi d'enviern)	29
4.2.2.3.5	Gestiunaris d'infrastructuras da viafier	31
4.2.2.3.6	Care team grischun	33

I. Introducziun

1. Intent da la publicaziun

La publicaziun qua avant maun dal departament da giustia, segirezza e sanadad ha l'intent da dar a la publicitad ina survista generala da l'organisaziun actuala dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar. L'organisaziun dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar fixescha co che accidents e cas medicinali d'urgenza, che capitin en il mintgadi, vegnan tractads. En quest senn preschenta la publicaziun en spezial l'andament dal provediment dal servetsch sanitar e las organisaziuns che fan part dal provediment, inclusiv lur incumbensas. Plinavant vegnan enumeradas las prescripziuns ch'existan per las organisaziuns en quai che riguarda l'alarm, la prontezza a l'acziun, l'equipament sco er la scolaziun, la furnaziun supplementara ed il perfecziunament.

Eveniments quotidiani èn eveniments che pon vegnir prendids per mauns e liquidads – tenor il proceder, sin il qual sa basa la chadaina da salvament (guardar pagina 6) – da las organisaziuns ch'èn integradas tenor lur incumbensa legala u tras convegnas da prestaziun en il provediment dal servetsch sanitar.

Ils andaments dal servetsch sanitar en cas d'eveniments gronds n'èn betg object da questa publicaziun, perquai ch'els sa differenzieschan da l'andament en cas d'eveniments quotidiani.

La preschentaziun dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il mintgadi dal chantun Grischun mussa il stadi dal december 2018. Confurm a ses intent vegn la publicaziun adattada periodicamain, sch'i dat novaziuns en l'organisaziun dals fatgs da salvament en il chantun.

2. Definiziun dal salvament

Salvament en il senn da la publicaziun cuntegna tut las activitads dal servetsch sanitar che gidan a localisar, a deliberar ed a transportar persunas disgraziadas, malsaunas u en privel al proxim lieu da tractament ch'è cumpetent per proveder definitivamain las feridas las pli fermas. Quai succeda en spezial cun clamar en acziun las forzas d'acziun adattadas, cun localisar, cun deliberar e cun tgirar la persuna respectiva, cun applitgar al lieu mesiras che salvan la vita e che mantegnan la sanadad, cun stabilir l'abilitad da transport sco er cun transportar la persuna respectiva en il med da transport equipà correspondentamain cun l'infrastructura necessaria e cun personal da salvament qualificà.

3. Finamira e princips da l'organisaziun dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar

Per il Grischun sco chantun da muntogna cun 150 vals e cun ina urbanisaziun decentrala, ma er sco chantun turistic èn fatgs da salvament efficacis d'ina impurtanza speziala.

Per l'organisaziun dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il chantun stat en il center la suandanta finamira:

Ils fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il chantun duain garantir che mintga persuna en privel, malsauna u disgraziada survegnia uschè svelt sco pussaivel entaifer in temp util agid optimal, independentamain dal lieu, nua ch'ella sa chatta.

Per cuntanscher questa finamira ston ils fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il chantun vegnir organisads tenor ils suandants principis:

- Ils servetschs da salvament ston pudair vegnir alarmads en moda uschè svelta e simpla sco pussaivel.
- L'alarm e la coordinaziun dals servetschs da salvament ston esser garantids di e notg.
- Ils servetschs da transport da persunas malsaunas e disgraziadas dals ospitals publics ston vegnir cumplettads conform al basegn cun basas d'ambulanza.
- Persunal da salvament qualifitgà sco er meds da salvament e da transport adattads duain garantir in'assistenza medicinala d'urgenza optimala gist al lieu e durant il transport.
- Mintga persuna sto vegnir transportada – resguardond la libra tscherna dal medi e da l'ospital – al proxim lieu da tractament ch'è cumpetent per la tractar.
- Sche la vita d'ina persuna malsauna u disgraziada è periclitada, sto vegnir clamà il med da salvament e da transport il pli adattà.
- Per garantir in agid svelt ed optimal ston vegnir fatgas cunvegnas da prestaziun cun las organisaziuns da salvament correspondentas.

II. Stadi actual dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il mintgadi dal chantun Grischun

La structura da la preschentaziun dal stadi actual dals fatgs da salvament dal servetsch sanitar en il chantun Grischun correspunda a la successiun da la chadaina da salvament:

1. Agid d'urgenza

Al cumenzament da la chadaina da salvament stat l'agid d'urgenza. En situaziuns che pon esser mortalas han mesiras d'urgenza en ils emprims minuts ina influenza decisiva per il survivor da persunas daventadas andetgamain grevamain malsaunas (infarct dal cor, culp) u che han gì in grev accident.

1.1 Incumbensas

Las mesiras d'urgenza cumpiglian la segirada dal lieu da l'accident, l'alarm dals servetschs da salvament professionals sur il clom d'urgenza, eventualmain la deliberaziun da la persuna disgraziada or dal sector da privel, l'applicaziun da mesiras d'urgenza che salvan la vita u che mantegnan la sanadad sco er la tgira da la persuna malsauna u disgraziada.

L'agid d'urgenza po vegnir prestà da mintga persuna.

Las mesiras d'urgenza che salvan la vita u che mantegnan la sanadad, ch'èn decisivas per prestar agid d'urgenza, vegnan p.ex. intermediadas en il rom da curs d'agid d'urgenza e da la commembranza en in'uniun da samaritans.

Persunas che vuessan in permiss per emprender a manischar in automobil ed ina moto ston cumprovar d'avair absolvi in curs che cumpiglia las mesiras d'urgenza che salvan la vita (art. 10 al. 1 da l'ordinaziun davart l'admissiun al traffic, OAT; CS 741.51).

1.2 Collavuraziun

La persuna che presta agid d'urgenza avess, sche pussaivel, d'observar las instrucziuns da la persuna disponenta da la centrala dal clom d'agid sanitar 144.

1.3 Finanziaziun ed indemnizaziun

Il chantun na paja naginas contribuziuns a la realisaziun da ed a la participaziun a curs d'agid d'urgenza ed a la commembranza en in'unìun da samaritans.

Sco obligaziun d'assistenza generala na vegn l'agid d'urgenza betg indemnissà.

2. Clom d'urgenza

2.1 Incumbensas

2.1.1 Centrala 144 dal Grischun

La centrala dal clom d'agid sanitar dal chantun Grischun (cun excepziun da la regiun d'ospital da la Val Mesauca-Calanca) ha en spezial las suandantas incumbensas:

- retschaiver di e notg ils cloms d'urgenza e las annunzias da cas d'urgenza che entran;
- far in emprim giudicament dals cloms d'urgenza respectivamain da las annunzias da cas d'urgenza;
- dar cussegls al telefon davart las mesiras d'urgenza d'emprim agid;
- decider davart il med da salvament e da transport adattà sco er clamar e coordinar tut las acziuns primaras e secundaras da tut ils servetschs da salvament sin via e da tut las basas d'ambulanza en il chantun Grischun cun surdar en scrit l'incumbensa al servetsch da salvament. Fin ch'ina acziun è terminada, resta la centrala 144 en contact cun il team d'acziun cun meds da comunicaziun adattads (p.ex. Polycom, telefonin, apparat per transmetter il status e.u.v.). La tscherna da l'ospital responsabel vegn fatga al lieu da l'acziun dal team d'acziun. La centrala 144 sclerescha las pussaivladads dals ospitals da retschaiver pazients;
- en cas da persunas, da las qualas la vita è periclitada (en spezial persunas cun blessuras multiplas, persunas cun in trauma da la chavazza e dal tscharvè u persunas cun in suspect da grevas blessuras internas sco er tut ils grevs cas d'urgenza [culp, infarct dal cor e.u.v.]) sto vegnir clamà en acziun quel med da salvament e da transport ch'è – resguardond las relaziuns topograficas, la situaziun dal traffic e las relaziuns meteorologicas – il pli svelto al lieu dal cas e che po garantir il meglier il salvament da la persuna;
- clamar en acziun las medias ed ils medis da servetsch e las medias ed ils medis d'in servetsch da salvament en cas d'ina periclitaziun da la vita. La centrala 144 decida a maun d'ina glista d'indicaziuns u sin basa dal rapport dal team d'acziun davart la situaziun che sa preschenta al lieu, sch'ina media u in medi sto vegnir clamà en acziun, perquai che la vita da la persuna respectiva è periclitada;

- il salvament cun helicopter e la coordinaziun en cas da salvaments cun helicopter vegnan fatgs da la Rega. En quest connex collavura la centrala 144 stretgamain cun la Rega;
- per salvaments en territoris inaccessibels surdat la centrala 144 la clamada en acziun dals servetschs da salvament adattads e la coordinaziun da l'acziun a la Rega respectivamain al salvament alpin svizzer (SAS);
- clamar en acziun first responders (vul dir persunas laicas alarmablas);
- clamar en acziun las commembras ed ils commembers dal care team grischun;
- stretga collavuraziun cun la polizia, cun ils pumpiers e cun il personal da salvament da las interpresas da telefericas e da runals (patrugliadras e patrugliaders e.u.v.);
- coordinaziun dals servetschs da salvament sin via cun auters posts da coordinaziun chantunals e interchantunals sco per exempel la centrala d'acziuns (CA) da la polizia chantunala dal Grischun (tel. 117 e 118), da la centrala d'acziuns da la Rega (tel. 1414) u da las centralas dal clom d'agid sanitar dals auters chantuns e da l'exteriur vischin.

Per la regiun d'ospital da la Val Mesauc-Calanca vegn la clamada en acziun e la coordinaziun da las acziuns da salvament fatga da la centrala dal clom d'agid sanitar dal chantun Tessin (Ticino Soccorso 144; cf. art. 55 al. 2 LTM).

La centrala 144 sa chatta en las medemas localitads sco la centrala d'acziuns da la polizia chantunala.

2.1.2 Centrala d'acziuns da la Rega

Las acziuns dal salvament aviatic vegnan coordinadas e disponidas da la centrala d'acziuns da la Rega (tel. 1414) (art. 38 OLTM). Telefons respectivs a la centrala 144 transmetta quella a la centrala d'acziuns da la Rega.

2.1.3 Centrala d'acziuns da la polizia chantunala

La polizia (tel. 117) ed ils pumpiers (tel. 118) vegnan clamads en acziun da la centrala d'acziuns da la polizia chantunala a Cuira (CA).

Sch'in accident u in cas d'urgenza pretenda l'entrada en acziun da la polizia, dals pumpiers e d'ulteriuras organisaziuns, garantescha la polizia chantunala la direcziun da l'acziun (art. 2 al. 1 lit. f da la lescha da polizia dal chantun Grischun (LPol; DG 613.000).

Telefons als numers da telefon 112 (clom d'urgenza europeic) e 911 (clom d'urgenza american) vegnan prendids encunter en tut il chantun Grischun da la centrala d'acziuns da la polizia chantunala. Sch'ils telefons pertutgan cas medicinals d'urgenza, vegnan els transmess a la centrala 144.

2.2 Pretensiuns

2.2.1 Pretensiuns manaschialas

Il manaschi da la centrala 144 sto esser garantì durant 24 uras, da las 09:00 a las 21:00 cun in'occupaziun dubla e da las 21:00 a las 09:00 cun in'occupaziun simpla da las piazzas. Per il cas che telefons a la centrala 144, en spezial durant il temp da l'occupaziun simpla da las piazzas (21:00 fin 09:00), na pon betg vegnir prendids encounter, sto vegnir previs in sviament a la centrala d'acziuns da la polizia chantunala.

2.2.2 Pretensiuns persunalas

Per il *persunal* valan las suandantas pretensiuns:

- scolaziun en medischina d'urgenza (sanitari/-a da salvament SSS [scola spezializada superiura] ubain sanitari/-a d'ambulanza EPS [examen professional superiur]) u scolaziun equivalenta ubain scolaziun en in'otra professiun dals fatgs da sanadad sin il stgalim secundar II u terziar ed almain 5 onns experientscha professiunala;
- communicaziun en las suandantas linguas: tudestg ed englais u talian;
- enconuschientschas dal computer;
- examinaziuns da la segirezza da persunas ston vegnir acceptadas.

Per la *direcziun operativa* (plazza da 100 %) valan las suandantas pretensiuns:

- scolaziun en medischina d'urgenza;
- experientscha da plirs onns en ils fatgs da salvament;
- experientscha directiva;
- enconuschientschas pli profundas dal sistem e dal computer.

Per la *direcziun medicala* (plazza da 5 %) valan las suandantas pretensiuns:

- media u medi d'urgenza SSMUS (societad svizra da medischina d'urgenza e da salvament);
- experientscha da plirs onns en ils fatgs da salvament (en il cas ideal er experientscha alpina).

Tenor las prescripziuns dal departament formuladas en la publicaziun (che porta la data dals 12 da favrer 2016) sto la centrala 144 ademplir fin il 1. da schaner 2020 las directives da l'interassociaziun per salvament (IAS) concernent la renconuschientscha da centralas dal clom d'agid sanitar 144. Exceptada da quai è la prescripziun concernent l'occupaziun dubla cun persunal durant 24 uras (punct 6.6 da las directives).

2.3 Organisaziun

La centrala 144 è affiliada a l'uffizi da sanadad. Ella sa chatta en las localitads da la polizia chantunala en vischinanza directa da la centrala d'acziuns (CA). En il concept da gestiun dals 31 october 2017, redigì da la centrala 144 e da polizia chantunala, vegnan regladas las structuras da direcziun da la centrala 144 e da la collavuraziun intermanaschiala.

2.4 Collavuraziun

Il servetschs da salvament sin via ston pudair vegnir alarmads da tut temp cun almain dus meds da communicaziun ch'èn tecnicamain independents in da l'auter (Polycom, pager, fax e.u.v.) (redundanza).

Il med da communicaziun per la communicaziun directa tranter la centrala 144 ed il servetschs da salvament en acziun è actualmain il sistem da func da segirezza Polycom, la rait da telefon publica per telefonins ed in apparat da transmissiun per il lieu e per la prontezza a l'acziun dals meds da salvament (uschenumnà indicatur dal status).

2.5 Finanziaziun

Persunas che vegnan transportadas d'in servetsch da transport en cas d'urgenza e d'ambulanza che appartegna ad in ospital public e ch'è vegnì alarmà dal post da coordinaziun central, ston sa participar als custs da gestiun dal post da coordinaziun (art. 52 al. 3 frasa 1 LTM). L'autozza da la participaziun vegn fixada da la regenza ed importa maximalmain 200 francs per acziun che vegn disponida dal post da coordinaziun (art. 52 al. 3 frasa 2 LTM). L'import fixà sto vegnir mess a quint da l'ospital e tramess al post da coordinaziun (art. 52 al. 3 frasa 3 LTM).

A partir dal 1. da schaner 2019 importa la pauschala da disposiziun 50 francs per acziuns primaras e 30 francs per acziuns secundaras (art. 46 al. 1 lit. a e b OLTM).

Il custs betg cuvrids da la centrala 144 vegnan surpigliads dal chantun.

Il chantun paja ina contribuziun a Ticino Soccorso 144 per la disposiziun e per la coordinaziun da las acziuns da salvament en la regiun d'ospital da la Val Mesauc-Calanca.

3. Emprim agid

L'emprim agid po – sco l'agid d'urgenza – vegnir prestà da mintga persuna.

L'emprim agid cumpiglia – sch'el n'è betg gia vegnì prestà sco agid d'urgenza – la segirada dal lieu da l'accident, l'alarm dals servetschs da salvament professionals sur il clom d'urgenza, eventualmain la deliberaziun da la persuna disgraziada or dal sector da privel, l'applicaziun da mesiras d'urgenza che salvan la vita u che mantegnan la sanadad, la tgira da la persuna malsauna u disgraziada sco er – cuntinuond eventualmain cun l'agid d'urgenza – las mesiras ch'èn necessarias respectivamain adattadas per l'emprim provediment da persunas malsaunas u

disgraziadas fin a l'arriv d'agid professiunal. Latiers tutgan en spezial mesiras extendidas che salvan la vita e che mantegnan la sanadad e tractaments cunter las dolurs.

Excurs: First responders (persunas laicas alarmablas)

En tschertas regiuns dal chantun Grischun èn vegnidas fundadas organisaziuns localas da first responders, perquai che l'arriv dals servetschs da salvament professiunals al lieu dal cas dura d'ina vart memia ditg e perquai che l'installaziun d'ina basa d'ambulanza n'è da l'autra vart betg giustificada, cun quai ch'i capitin memia paucs cas.

Incumbensas

Ils first responders prestan emprim agid, fin che las forzas d'acziun professiunals arrivin, ed infurmeschan quellas cun in rapport curt. Eventualmain sustegnan els l'agir da las forzas d'acziun.

La clamada en acziun da first responders è inditgada en spezial en ils suandants cas: persunas inanimadas / collaps da la circulaziun, stadi d'inconscienza, perditas da sang grondas e visiblas, dolurs en il pèz, mancanza da flad sco er protecziun cunter chalur e cunter froid.

Clamada en acziun, collavuraziun

Per ch'ils first responders possian vegnir clamads en acziun da la centrala 144 en il senn da l'art. 42 OLTM, ston els appartegnair ad in'organisaziun da first responders.

La clamada en acziun dals first responders succeda tras la centrala 144, parallelamain a la clamada en acziun da las forzas d'acziun professiunals. Las datas da contact vegnan communitgadas a la centrala 144 tras l'organisaziun da first responders.

Per motivs da l'autoprotecziun na vegnan first responders betg clamads en acziun en cas d'accidents da traffic, nun ch'els appartegnian ad in'organisaziun a glisch blaua sco la polizia ed ils pumpiers.

Las collavuraturas ed ils collavuratur da las forzas d'acziun professiunals han il dretg da dar directives als first responders.

Organisaziuns da first responders

Actualmain datti en ils suandants lieus dal chantun Grischun organisaziuns da first responders: Alvra, Avras-Farera, Lai, Trin e Val S. Pieder.

Pretensiuns

Las organisaziuns da first responders e lur commembras e commembers ston ademplir las suandantas premissas:

Organisaziuns da first responders

- *Equipament: Mintga organisaziun da first responders sto disponer d'in equipament medicinal. Quel sto cumpigliar en spezial in satgados d'urgenza, in defibrillatur automatisà (AED) sco er ina buttiglia d'oxigen. L'equipament medicinal sto vegnir deposità en in lieu central en il vitg uschia, ch'il first responder clamà en acziun po prender cun sai l'equipament al lieu dal cas.*

- *Per las acziuns sco er per ils curs da scolaziun e da furmaziun supplementara da lur commembras e commembers sto esser avant maun in'assicuranza da responsabladad ed in'assicuranza cunter accidents.*

First responders

- *Equipament:* Mintga commembra e mintga commember d'ina organisaziun da first responders sto posseder in med da communicaziun adattà (almain telefonin) sco er disponer dal suandant material supplementar: gilet verd cun si "First Responder", protocols da l'acziun, glisch da giaglioffa sco er chartas geograficas.
- *Abilitads persunalas:* First responders ston savair lavurar sulets sco er en il team, surpigliar la direcziun en situaziuns d'urgenza, mantegnair sang fraid en situaziuns engrevgiantas sco er disponer d'ina stabilitad emoziunala e d'ina robustadad corporala.
- *Scolaziun e furmaziun supplementara da las commembras e dals commembers* d'organisations da first responders: First responders ston avair in diplom dal nivel da scolaziun 2 tenor la sistematica da curs dal post da certificaziun per la scolaziun da personas laicas en ils fatgs da salvament u in diplom equivalent.¹
Ultra da quai ston ellas ed els esser pronts d'actualisar permanentamain lur atgnas cumpe-tenzas.

Finanziaziun ed indemnisaziun

Cuntrari a las forzas d'acziun professionali na pon first responders u lur organisaziuns sco organisaziuns da personas laicas metter a quint lur prestaziuns ni a las assicuranzas da malsauns ni a las personas malsaunas u disgraziadas. Il chantun na paja naginas contribuziuns ad organisaziuns da first responders.

4. Organisaziuns da salvament

4.1 Obligaziun da dumandar ina permissiun

Il transport commercial da personas malsaunas e disgraziadas dovra ina permissiun tenor l'art. 17 al. 1 lit. f da la lescha davart la protecziun da la sanadad en il chantun Grischun (lescha da sanadad, LSan; DG 500.000). Sco transport vala il transport da personas malsaunas e disgraziadas che basegnan assistenza medicinala durant il transport u che ston vegnir transportadas giaschentas. Il transport vala sco commercial, sch'el vegn fatg da professiun e cunter indemnisaziun (art. 23 al. 1 e 2 da l'ordinaziun tar la lescha da sanadad, OtLSan; DG 500.010).

Las premissas per dumandar la permissiun èn definidas en ils art. 19 e 24 da la lescha da sanadad sco er en l'art. 24 da l'ordinaziun tar la lescha da sanadad.

¹ https://www.svbs-asse.ch/assets/downloads/w7de81e13032200073056144f9dfb626/w7de81e13032a-0036fc360d9c13491d3/uebersicht_niveau_1-3_2010.pdf (consultà ils 13-11-2018).

L'art. 19 LSan sa cloma:

¹ La permissiun da manaschi vegn concedida a la proprietaria u al proprietari ubain a l'instituziun responsabla, sche:

- a) la designaziun d'ina persuna che maina il manaschi è avant maun;
- b) il manaschi ha ina infrastruttura che correspunda a las prestaziuns puschidas ed a las directivas da la regenza e vegn manà correspondentamain;
- c) il manaschi ademplescha en moda qualitativa e quantitativa las prescripziuns da la regenza areguard il persunal (qualità da la structura);
- d) i vegn cumprovà ch'i saja avant maun in sistem per garantir la qualità ch'è renconuschì da l'uffizi;
- e) i vegn cumprovà ch'ina assicuranza da responsabladad saja vegnida fatga a norma dal gener e da la dimensiun da las ristgas u che autras segirezzas equivalentas sajan avant maun.

L'art. 24 LSan sa cloma:

¹ La permissiun da manaschi per il transport commercial da persunas malsaunas e disgraziadas vegn concedida a la proprietaria u al proprietari ubain a l'instituziun ch'è responsabla per l'interpresa da transport, sche – ultra da quai:

- a) la designaziun d'ina persuna ch'è responsabla per ils fatgs medicinals e che ha la permissiun per pratitgar sco media u sco medi è avant maun. Sche la persuna responsabla mida, sto quai vegnir communitgà a l'uffizi;
- b) la libra tschernha da la media u dal medi e da l'ospital è garantida.

² Manaschis che transportan commercialmain persunas malsaunas u disgraziadas, da las qualas las funcziuns vitalas n'èn betg periclitadas, na ston betg ademplir la premissa da l'alineia 1 litera a.

L'art 24 al. 1 OtLSan concretisescha l'art. 19 lit. c LSan. Tenor quel vegn concedida la permissiun per il transport commercial da persunas malsaunas e disgraziadas, sch'il manaschi posseda la renconuschientscha da l'interassociaziun per salvament (IAS) u sch'el ademplescha – confirm a l'intent dal manaschi – las suandantas premissas:

- a) las pretensiuns envers in salvament da persunas professionalmain qualifitgà èn ademplidas e l'equipament necessari per il salvament è avant maun;
- b) la prontezza a l'acziun è garantida;
- c) il persunal posseda la scolaziun, la furmaziun supplementara ed il perfecziunament ch'i dovra en quest regard.

En la permissiun vegnan fixads en spezial la zona d'acziun ed ils tips d'acziun admess (art. 25 al. 1 OtLSan). Ils servetschs da salvament che possedan ina permissiun equivalenta da la confederaziun u d'in auter chantun, na basegnan nagina permissiun chantunala (art. 25 al. 2 OtLSan).

4.2 Categorias da servetschs da salvament

Areguard l'organisaziun dal salvament e la regulaziun da las cumpetenzas differenziescha la lescha per promover la tgira da personas malsaunas dal chantun Grischun tranter il transport sin via en cas d'urgenza e d'ambulanza (art. 54 al. 1 LTM) ed il servetsch da transport ordaifer la via en cas d'urgenza e d'ambulanza (art. 54 al. 2 LTM).

4.2.1 Servetschs da salvament sin via

Ils servetschs da salvament sin via èn responsabels per deliberar e per salvar personas malsaunas e disgraziadas en territoris ch'èn bain cuntanschibels cun in vehichel stradal.

Ils suandants acturs èn involvids en il salvament sin via:

Servetschs da salvament dals ospitals publics

Tenor l'art. 54 al. 1 LTM èn ils ospitals publics responsabels en lur regiun ch'il transport sin via en cas d'urgenza e d'ambulanza saja effizient. Per quest intent ston ils ospitals publics manar servetschs da salvament sin via.

Ulteriurs servetschs da salvament

a) Cun dretg da contribuziun

En cumplettaziun dals servetschs da salvament dals ospitals publics po la regenza reconuscher – tenor l'art. 57 al. 1 LTM – ulteriurs servetschs da salvament sco servetschs subvenziunabels, sch'igl exista in basegn da la prestaziun ord vista dal chantun. Quai è il cas en vals ed en lieus periferics. La reconuschientscha vegn concedida per zonas d'acziun concretas. Ils servetschs da salvament respectivs mainan uschenumnadas basas d'ambulanza. Ils servetschs da salvament reconuschids respectivamain las basas d'ambulanza pon vegnir manads independentamain ubain tras l'ospital da la regiun.

b) Senza dretg da contribuziun

Quests servetschs da salvament adempleschan bain las premissas per la permissiun. Ma tar quests servetschs da salvament n'è – ord vista dal chantun – avant maun nagin basegn da la prestaziun, ubain la necessitad d'in sustegn finanziel n'è betg cumprovada. Ils ospitals publics han la pussaivladad d'integrar quests servetschs da salvament en l'organisaziun dal salvament sin via.

4.2.1.1 Servetschs da salvament dals ospitals publics

INCUMBENSAS

L'incumbensa dals servetschs da salvament dals ospitals publics per il transport sin via en cas d'urgenza e d'ambulanza cumpiglia tant transports primars (transport davent dal lieu dal cas d'urgenza ad in lieu da tractament staziunar adattà) sco er transports secundars (spustament davent d'in lieu da tractament staziunar en in auter).

Resguardond la libra tscherna da la media u dal medi e da l'ospital (art. 24 al. 1 lit. b LSan) sto la persuna malsauna u disgraziada vegnir transportada en il proxim lieu da tractament ch'è cumpetent per proveder definitivamain las feridas las pli fermas. En cas excepziunals rars poi salvar la vita da la pazienta u dal pazient, sch'ella u el vegn transportà l'emprim en l'ospital regional e vegn dischlocà pir suenter in'ulteriura stabilisaziun.

Transports secundars èn in element d'in transport effizient da persunas malsaunas e disgraziadas sin via. Ils ospitals ston ubain furnir sezs las prestaziuns da basa fixas correspondentas ubain sa cunvegnir en quest regard cun auters ospitals u cun persunas privatas.

PRETENSIUNS

Las pretensiuns persunalas ed infrastructuralas da l'ospital ch'èn necessarias per ademplir las incumbensas vegnan fixadas en las cunvegnas da prestaziun tranter il departament e l'ospital. Ils servetschs da salvament dals ospitals publics adempleschan ubain las directives da la IAS davart la reconuschientscha da servetschs da salvament² ubain las directives davart la reconuschientscha respectivamain davart la permissiun da servetschs da salvament pitschens e da basas d'ambulanza en il chantun Grischun dals 15 da december 2009 (ch'èn vegnidas elavuradas ed approvadas da la cumissiun da salvament³ e che sa basan sin l'art. 24 al. 1 OtLSan).

ORGANISAZIUN

Ils suandants 12 servetschs publics da transport sin via en cas d'urgenza e d'ambulanza èn affiliads als ospitals regionals. Quai cun excepziun dal transport en cas d'urgenza e d'ambulanza en la regiun d'ospital da la Val Mesauc-Calanca che na dispona betg d'in agen ospital regional:

- Salvament Cuira (servetsch da salvament da l'ospital chantunal dal Grischun)
- REO Engiadin'ota (servetsch da salvament da l'ospital Engiadin'ota a Samedan)
- REDA Tavau (servetsch da salvament da l'ospital da Tavau)
- SS Puschlav (servetsch da salvament dal centro sanitario Valposchiavo; ospital San Sisto Puschlav)
- SS Partenz (servetsch da salvament da la fundaziun Flury; ospital Schiers)
- SS Scuol (servetsch da salvament dal center da sanadad Engiadina bassa)
- SS Surselva (servetsch da salvament da l'ospital regional da la Surselva Glion)
- SS Surses (servetsch da salvament dal center da sanadad Savognin)
- SS Tusaun (servetsch da salvament da l'ospital Tusaun)
- SS Val Bregaglia (servetsch da salvament dal centro sanitario Bregaglia)
- SS Val Müstair (servetsch da salvament dal center da sanadad Val Müstair)
- SAM Mesolcina (servizio ambulanza del Moesano Roveredo)

² <http://www.ivr-ias.ch/rettungsdienst.html> (consultà ils 25-10-2018)

³ <https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/djsg/ga/ueberuns/Seiten/verordnungen.aspx> (consultà ils 13-11-2018)

INTEGRAZIUN DA LAS MEDIAS E DALS MEDIS EN IL TRANSPORT DA PERSUNAS MALSAUNAS E DISGRAZIADAS

Igl è da surlaschar als ospitals, sch'els vulan integrar en il servetsch da transport da persunas malsaunas e disgraziadas – en cas d'ina acziun d'urgenza cun ina periclitaziun existenta u supponida da las funcziuns vitalas (P1) – er las medias ed ils medis che lavuran en lur manaschi (sistem "medias e medis en il servetsch da salvament") u las medias ed ils medis da servetsch (sistem "medias e medis da servetsch") e betg mo las sanitarias ed ils sanitaris da salvament diplomads sco er las gidantras ed ils gidantras da transport cun experientscha professiunala.

Sistem "medias e medis en il servetsch da salvament"

Tar il sistem "medias e medis en il servetsch da salvament" engaschan ils ospitals las medias ed ils medis che lavuran en lur manaschi per il provediment preclinic professiunal. Els garanteschjan lur cuntanschibladad e lur dispensaziun immediata en cas da basegn, procuran per l'equipament cun il material pretendì ed equipeschan las medias ed ils medis en cas da basegn cun il vehichel necessari.

Las medias ed ils medis sa rendan al lieu d'acziun en il vehichel dal servetsch da salvament ("sistem cumpact") u independentamain dal team da salvament ("sistem da rendezvous").

Sistem "medias e medis da servetsch"

Tar il sistem "medias e medis da servetsch" ston ils ospitals sa coordinar cun ils servetschs d'urgenza medicinals regionalis ed indemnisar las medias ed ils medis per lur prestaziuns en il rom dals servetschs da transport en cas d'urgenza (art. 54 al. 1 LTM). Sa basond sin la cunvegna da prestaziun dals 12 da matg 2006 (cf. conclus da la regenza dals 30 da matg 2006, prot. nr. 612) procura l'uniun grischuna da medis per il provediment cun medias e medis da servetsch en tut il chantun. La cunvegna da prestaziun tranter il chantun e l'uniun grischuna da medis regla las incumbensas, la scolaziun ed il perfecziunament, il material necessari sco er l'indemnizaziun da las medias e dals medis da servetsch e da l'uniun grischuna da medis. La media u il medi da servetsch sa renda al lieu d'acziun cun ses vehichel privat ("sistem da rendezvous"). Il plan da servetsch per l'engaschament da las medias e dals medis da servetsch vegn fixà da l'uniun grischuna da medis per mintga regiun d'ospital. L'uniun grischuna da medis surdat ils plans da servetsch da las medias e dals medis da servetsch a la centrala 144.

En collavuraziun cun las regiuns da servetsch d'urgenza e cun ils ospitals pon las suprastanzas da las uniuns regionalas concluder – per las singulas regiuns da servetsch d'urgenza – cooperaziuns localas e temporalas per il servetsch d'urgenza da las medias e dals medis da servetsch sco er da las medias e dals medis da chasa (cf. art. 2 dal reglament davart l'organisaziun dal servetsch d'urgenza da las medias e dals medis da chasa en il chantun Grischun dals 24 da mars 2018).

CLAMADA EN ACZIUN

Ils servetschs da salvament dals ospitals publics sco er las medias ed ils medis da servetsch vegnan clamads en acziun tras la centrala 144.

Il servizio ambulanza del Moesano sco er las medias ed ils medis da servetsch da la regiun d'ospital da la Val Mesauc-Calanca vegnan clamads en acziun tras il Ticino Soccorso 144.

FINANZIAZIUN DALS SERVETSCHS DA SALVAMENT ED INDEMNISAZIUN DA LAS MEDIAS E DALS MEDIS DA SERVETSCH

L'acziun dals servetschs da salvament vegn finanziada tras la contribuziun da l'assicuranza obligatorica per la tgira da persunas malsaunas. Tenor ils art. 26 s. da l'ordinaziun davart las prestaziuns per la tgira da malsauns (OPM; CS 832.112.31) surpiglia l'assicuranza 50 pertschient dals custs da transport, dentant maximalmain 500 francs per onn chalendar, e 50 pertschient dals custs da salvament, dentant maximalmain 5000 francs per onn chalendar. La summa restanta sto vegnir surpigliada da la persuna transportada.

L'indemnisaziun da las medias e dals medis che pratitgeschan en moda libra per lur integraziun en il servetsch da transport en cas d'urgenza e d'ambulanza da l'ospital sco medias e medis da servetsch è reglada en l'art. 45 OLTM. Ella importa 800 francs per di per ils dis da servetsch a las fin d'emnas u als firads che surpassan ils 12,5 dis da servetsch a las fins d'emnas u als firads per onn.

Plinavant paga il chantun – sin basa da l'art. 22 LTM – contribuziuns als ospitals per ils servetschs da salvament.

4.2.1.2 Ulteriurs servetschs da salvament

4.2.1.2.1 Organisations cun dretg da contribuziun

Sin basa da l'art. 57 al. 1 LTM pon organisations da basas d'ambulanza vegnir reconuschidas da la regenza sco organisations subvenziunablas per garantir il provediment en cas d'urgenza.

Actualmain vegnan manadas en ils suandants lieus en il chantun basas d'ambulanza ch'èn reconuschidas sco basas subvenziunablas:

- Arosa
- Mustér (Cadi)
- Samignun
- San Murezzan (sco segund lieu dal salvament Engiadin'ota)
- Zernez
- Bravuogn (durant ils mais d'enviern sco segund lieu dal servetsch da salvament Tusaun)
- Claustra (durant ils mais d'enviern sco segund lieu dal servetsch da salvament Schiers)

INCUMBENSAS

Las incumbensas da las basas d'ambulanza correspundan a las incumbensas dals servetschs da salvament dals ospitals publics (cf. cifra 4.2.1.1, chapitel "Incumbensas").

PRETENSIONS

Las pretensius da las basas d'ambulanza correspundan a las pretensius dals servetschs da salvament dals ospitals publics (cf. cifra 4.2.1.1, chapitel "Pretensius").

ORGANISAZIUN

Tenor l'art. 54 al. 1 LTM èn ils ospitals publics responsabels en lur regiun ch'il transport sin via en cas d'urgenza e d'ambulanza saja effizient. Sin basa da quai è la basa d'ambulanza sutta-messa professionalmain a l'ospital ch'è responsabel en la regiun d'ospital per il transport en cas d'urgenza e d'ambulanza.

L'integraziun da las basas d'ambulanza en il transport public en cas d'urgenza e d'ambulanza da la regiun d'ospital sto vegnir fixada en ina curvegna da prestaziun tranter la basa d'ambulanza e l'ospital.

CLAMADA EN ACZIUN

Transports da pazientas e pazients che vegnan exequids da basas d'ambulanza ch'èn integradas en il servetsch d'urgenza e da salvament, ston vegnir disponids da la centrala 144 dal Grischun. Quai cun excepziun dal SAM Mesolcina (art. 33 OLTM).

FINANZIAZIUN

L'acziun vegn finanziada tras la contribuziun da l'assicuranza obligatorica per la tgira da personas malsaunas (art. 26 s. OPM), tras ina contribuziun da l'ospital public u dal chantun sco er tras la finanziaziun restanta da vart da la persuna transportada.

Sin basa da l'art. 22 LTM paja il chantun contribuziuns als ospitals publics per manar las basas d'ambulanza reconuschidas.

4.2.1.2.2 Organisations senza dretg da contribuziun

Questas organisaziuns da salvament èn servetschs da transport da personas malsaunas e disgraziadas. Bain adempleschan ellas las premissas per la permissiun. Ord vista dal chantun n'è percurter avant maun nagin basegn da lur prestaziun, e la necessitad d'in sustegn finanziel n'è betg cumprovada.

Tar questas organisaziuns da salvament tutgan las interpresas da telefericas e da runals cun lur servetschs da transport.

Excurs: Servetschs da transport da las interpresas da telefericas e da runals

Intginas interpresas da telefericas e da runals han agens servetschs da transport da pazientas u pazients sin via.

Incumbensas

Ils servetschs da transport da las interpresas da telefericas e da runals transportan durant la stagiun d'enviern sportistas e sportists da naiv ch'èn disgraziads, ma che n'han nagina periclitaziun da las funcziuns vitalas (acziuns P2: acziuns immediatas per cas d'urgenza senza periclitaziun da las funcziuns vitalas), sin via al proxim lieu da tractament (per regla pratica d'ina media u d'in medi da chasa).

Pretensiuns

Ils servetschs da transport da las interpresas da telefericas e da runals ston disponer d'in vehichel, en il qual po vegnir fixada la schlieusa da salvament cun la persuna disgraziada. La persuna disgraziada na vegn betg translocada sin in auter letg.

Durant il transport sto la persuna disgraziada vegnir tgirada da princip tras ina persuna accompagnanta (tut tenor il territori da skis cun certificat da patrugliadra u patrugliader A, B u C Pendicularas svizras [PES], cf. cifra 4.2.2.3.3, chapitel "Clamada en servetsch, prontezza a l'acziun, equipament sco er scolaziun, furnaziun supplementara e perfecziunament").

Pervia dals curts trajects da transport basta questa prescripziun er per acziuns P2.

Organisaziun

Il manaschi dals servetschs da salvament vegn organisà da las interpresas da telefericas e da runals.

Clamada en acziun

Ils servetschs da salvament vegnan clamads en acziun tras las interpresas da telefericas e da runals. Las acziuns na vegnan betg disponidas da la centrala 144, perquai ch'ils vehichels correspondents na dastgan betg vegnir duvrads per autras acziuns.

Finanziaziun

Ils custs van a quint da la persuna transportada.

4.2.2 Servetschs da salvament betg stradals

CUMPETENZA

Ils servetschs da salvament betg stradals èn responsabels per localisar, per deliberar e per salvar persunas malsaunas, disgraziadas u en privel en territoris che n'èn strusch u betg cuntanschibels cun in vehichel stradal. Quai pertutga particularmain la deliberaziun ed il salvament da persunas disgraziadas u sa perdidat ordaifer las vias e sendas charrablas, en il territori

maltransibel ed en il sectur d'auas, en spezial viandantas e viandants, ciclistas e ciclists da muntogna, alpinistas ed alpinists, skiunzas e skiunzs sco er passlunghistas e passlunghists.

INCUMBENSAS

Ils servetschs da salvament betg stradals han l'incumbensa da prender mesiras per mantegnair la vita e/u per evitar ulteriurs donns da la sanadad da persunas malsaunas e disgraziadas, da preparar questas persunas per il transport, da las transportar sut assistenza professiunala fin en in lieu, nua ch'ellas pon vegnir surdadas al servetsch da salvament sin via u al salvament aviatic, sco er da localisar e da deliberar persunas en privel.

CLAMADA EN ACZIUN

Tenor ils art. 38 ss. OLTM vegnan las organisaziuns betg stradalas clamadas en acziun sco suonda per localisar, per deliberar e per salvar persunas malsaunas, disgraziadas u en privel en territoris che n'èn strusch u betg cuntanschibels cun in vehichel stradal: en cas da salvaments aviatics tras la centrala d'acziuns da la Rega, en cas da salvaments alpins e da salvaments ord l'aua tras il post da coordinaziun central (centrala 144) u tras la centrala d'acziuns da la polizia chantunala ed en cas da salvaments per il sport da naiv tras la concessiunaria (interpresa da telefericas e da runals).

CUSTS NUNINCASSABELS

Sa basond sin l'art. 60 al. 2 LTM en cumbinaziun cun l'art. 47 al. 1 OLTM po il chantun surpigliar ils custs nunincassabels d'acziuns da tschertga, da deliberaziun e da salvament da las organisaziuns participadas, sche l'acziun da tschertga, da deliberaziun u da salvament è vegnida incumbensada d'ina organisaziun autorisada respectivamain d'in post da coordinaziun autorisà e sch'i n'è vegnida chattada nagina persuna tar questa acziun.

RENCONUSCHIENTSCHA

Per garantir il transport betg stradal en cas d'urgenza e d'ambulanza sco er per localisar, per deliberar e per salvar persunas en privel po la regenza renconuscher instituziuns privatas e publicas dals fatgs da salvament sco instituziuns subvenziunablas (art. 54 al. 2 LTM).

La regenza renconuscha organisaziuns, sch'in basegn da la prestaziun è avant maun ord vista dal chantun e sche la necessitad d'in sustegn finanziel è cumprovada. Cun questas organisaziuns fa la regenza ina cuvegna da prestaziun che regla las incumbensas e lur indemniziun (art. 57 LTM).

4.2.2.1 Organisaziuns cun dretg da contribuziun

Las suandantas organisaziuns èn renconuschidas da la regenza e survegnan correspundentamain contribuziuns chantunals.

4.2.2.1.1 Salvament alpin svizzer

Il salvament alpin svizzer (SAS) è incumbensà dal chantun cun la tschertga, cun la localisaziun, cun il salvament e cun la deliberaziun da personas en il territori alpin u mal accessibel (conclus da la regenza dals 23 d'avust 2011, prot. nr. 778). Latiers tutgan salvaments or da lavinas en tut las situaziuns, acziuns da tschertga ed evacuaziuns en territoris difficils, en respectivamain vi da differentas auas sco er il sustegn en cas d'eveniments gronds.

INCUMBENSAS

Tenor la convegna dals 17 da zercladur 2011 ha il SAS las suandantas incumbensas:

- tschertga, localisaziun, salvament e deliberaziun da personas sparidas en il territori alpin u mal accessibel
- sustegn en cas d'eveniments gronds en territoris difficils
- salvament or da lavinas ordaifer las pistas segiradas e marcadadas
- sustegn tar salvaments or da lavinas en territoris da skis segirads
- sustegn en cas da catastrofas da lavinas en territoris abitads
- sustegn d'acziuns da tschertga e d'evacuaziuns en territoris maltransibels
- cussegliaziun e sustegn d'organs directivs chantunals en spezial per giuditgar privels alpins

Il SAS è responsabel per organisar e per realisar curs da scolaziun e da furmaziun supplementara per las spezialistas ed ils spezialists da salvament sco er per il cader da las staziuns alpinas da salvament.

Per quest intent ha il SAS elavurà in concept da scolaziun.

En la convegna vegn il SAS autorisà da furnir sias prestaziuns tras personas sutincumbensas.

ORGANISAZIUN

Il SAS è ina fundaziun independenta d'utilitad publica e vegn purtada da la Rega e dal club alpin svizzer CAS. Il SAS è sutdividì en set uniuns regionalas.

Sin il territori dal chantun Grischun ha il SAS delegà sias incumbensas a l'uniun regionala Salvament alpin grischun (SAG). Commembers dal SAG èn las secziuns grischunas dal CAS sco er il CAS Bellinzona. Il SAG ha 27 staziuns da salvament.

Per acziuns spezialas en la muntogna ed en territoris mal accessibels dispona il SAG da differentas personas spezializadas (spezialist/-a da helicopters SSH, spezialist/-a da chauns da lavinas e da chauns da tschertga per il terren, spezialist/-a da medischina e spezialist/-a da canyoning).

CLAMADA EN ACZIUN E COMUNICAZIUN

Las spezialistas ed ils spezialists da salvament dal SAG vegnan alarmads e clamads en acziun tras la centrala d'acziuns da la Rega 1414. Sche la centrala 144 survegn telefons che premet-

tan in'acziun da spezialistas e spezialists da salvament dal SAG, surdat ella quels a la centrala d'acziuns da la Rega.

Per acziuns en collavuraziun cun autras organisaziuns a glisch blaua sto il SAS far diever en il chantun Grischun, sin il stgalim directiv, dal sistem da func da segirezza Polycom.

PROTECZIUN TRAS L'ASSICURANZA

Tenor la cunvegna da prestaziun tranter il chantun Grischun ed il SAS èsi chausa dal SAS da procurar che las personas engaschadas dal SAS respectivamain da las personas sutincumbensadas sajan assicuradas cunter accidents. Ultra da quai è il SAS obligà da procurar che tut las staziuns da salvament, tut las salvadras e tut ils salvaders sco er la secziun responsabla dal CAS sajan assicurads areguard tut ils elements dal salvament cunter pretensiuns da responsabladad.

FINANZIAZIUN ED INDEMNISAZIUN

Il chantun Grischun indemnisescha il SAS per las prestaziuns da basa fixas cun ina summa pauschala fixada en la cunvegna da prestaziun.

Ils custs che resultan d'ina acziun vegnan mess a quint dal SAS a la persona salvada respectivamain a sia assicuranza tenor las regulaziuns tariffaras contractualas (cunvegna tranter ils assicuraders tenor la lescha federala davart l'assicuranza d'accidents, represchentada tras la cumissiun da las tariffas medicalas LAA [CTM], l'assicuranza militar, represchentada tras l'institut svizzer d'assicuranza d'accidents [Suva], ed il SAS dals 31 da mars 2006 sco er cunvegna tranter santésuisse ed il SAS dals 21 da december 2010).

4.2.2.1.2 Societad svizra per chauns d'encurir e da salvament

La societad svizra per chauns d'encurir e da salvament (REDOG) è incumbensada da la regenza da furnir prestaziuns en il rom da la localisaziun biologica e tecnica da personas sparidas e sutterradas en cas d'eveniments da la natira (terratrembels, sbuvaditschs, bovas, infrastructures ed edificis sballunads) sco er en cas d'accidents (conclus da la regenza dals 28 da november 2017, prot. nr. 1028).

INCUMBENSAS

Tenor la cunvegna dals 30 da november / 6 da december 2017 ha la REDOG las suandantas incumbensas:

- organisaziun e realisaziun da curs da scolaziun e da furmaziun supplementara per teams da tschertga da personas sparidas e sutterradas (teams uman-chaun per chauns da tschertga en il terren, per chauns da catastrofes e per chauns da tschertga da baras sco er spezialistas e spezialists per la localisaziun tecnica)
- acquisiziun dal material da salvament ch'è necessari per la localisaziun
- garanzia da la prontezza persunala e materiala a l'acziun (temp d'intervenziun tranter 2 e 4 uras di e notg) da teams da chauns da catastrofes prontos a l'acziun ed examinads regularmain (teams KH), da teams da tschertga per il terren equi-

pads cun GPS (teams GS), da gidantras e gidantras da "search and rescue" (SAR) equipads cun apparats da tschertga FLIR e cun dronas sco er da teams per la localisaziun tecnica en ruinas (TO) equipads cun cameras da tschertga e cun meds per la localisaziun acustica

- barat d'experientschas e scolaziun d'acziuns cun ils stabs directivs chantunals e communalas sco er cun las organisaziuns d'acziun da la protecziun civila e da la protecziun da la populaziun per la localisaziun biologica e tecnica e per l'elavuraziun da moduls da scolaziun correspundents

Per la localisaziun biologica e tecnica da personas sparidas e suterradas en cas d'eveniments da la natira (terratrembels, sbuvaditschs, bovas, infrastructures) sco er en cas d'accidents metta la REDOG a disposiziun la suandanta equipa immediata tenor la cunvegna da prestaziun:

Cumposiziun en cas da catastrofas:

- 1 scheffa u schef da localisaziun
- 1 manadra u manader d'equipa
- 3 manadras e manaders da chauns
- 2 spezialistas e spezialists per la localisaziun tecnica

Cumposiziun en cas da tschertgas en il terren:

- 1 scheffa u schef d'acziun
- 3 – 6 teams da chauns
- gidantras e gidantras SAR
- apparats da tschertga FLIR

Rinforzament cun teams correspundents tut tenor la dimensiun dal donn:

En enclegientscha cun ils stabs directivs chantunals e communalas sco er cun las organisaziuns da salvament e cun la polizia

PRETENSIONS

La REDOG ademplescha las directivas da la United Nations-International Search and Rescue Advisory Group (UN-INSARAG). Las pretensiuns da qualitat vegnan medemamain ademplidas dals teams SAR che vegnan engaschads en il chantun en cas d'urgenza.

ORGANISAZIUN

La REDOG è in'organisaziun da salvament da la crusch cotschna svizra. L'uniun sa cumpona da 12 gruppas regionalas ch'èn repartidas en l'entira Svizra. Quellas èn responsablas per la scolaziun da basa da lur teams da chauns da salvament e disponan d'ina atgna infrastruttura d'acziun. Il territori dal chantun Grischun vegn provedì da la gruppia regionala grischuna (REDOG GR).

COLLAVURAZIUN, ALARM, CLAMADA EN ACZIUN

Las organisaziuns partenarias da REDOG èn la Rega ed il salvament alpin svizzer (SAS).

Las equipas immediatas da REDOG pon vegnir alarmadas e clamadas en accziun di e notg durant 365 dis ad onn tras persunas privatas e tras las autoritads sur il numer d'urgenza da REDOG 0844 441 144. Il temp d'intervenziun importa tranter 2 e 4 uras.

PROTECZIUN TRAS L'ASSICURANZA

Tenor la cunvegna da prestaziun tranter il chantun Grischun e la REDOG èsi chausa da la REDOG da procurar che las persunas engaschadas da la REDOG sajan assicuradas cunter accidents. Ultra da quai è la REDOG obligada da procurar che tut ils teams ch'èn participads a las accziuns da tschertga da persunas sparidas e sutterradas sajan assicurads areguard tut ils elements da la localisaziun cunter pretensiuns da responsabladad.

FINANZIAZIUN ED INDEMNISAZIUN

Il chantun Grischun indemnisescha la REDOG cun ina summa pauschala fixada en la cunvegna da prestaziun.

4.2.2.1.3 Uniuns grischunas da samaritans

Sco persunas voluntaras procuran las samaritanas ed ils samaritans per l'emprim provediment professional en cas da blessuras pli pitschnas sco er en cas d'urgenza che pudessan esser mortals. Grazia a scolaziuns ed ad exercizis regulars èn las samaritanas ed ils samaritans abels d'agir svelt e professionalmain en cas d'urgenza.

Tenor il contract da prestaziuns dals 4 da settember 2015, ch'è vegnì approvà da la regenza, furnescha la federaziun chantunala da las uniuns grischunas da samaritans (FCUS) prestaziuns da servetschs en il rom da la scolaziun e da la furnaziun supplementara da persunas laicas (conclus da la regenza dals 13 d'october 2015, prot. nr. 853).

INCUMBENSAS

Uniuns grischunas da samaritans

Las uniuns grischunas da samaritans scoleschan persunas laicas en emprim agid ed en reanimaziun cardiopulmunala (CPR, basic life support).

Federaziun chantunala da las uniuns grischunas da samaritans

Tenor l'incarica da prestaziun procura la FCUS che:

- tut las regions da la FCUS vegnian assistidas d'ina instructura u d'in instructor en dumondas tecnicas specificas ed en temas concernent la direcziun d'ina uniu e concernent il svilup da l'organisaziun;
- il cader activ da l'uniu (magistra u magister da samaritans, manadra u manader dals curs) sco er las instructuras ed ils instructurs activs frequentian las furnaziuns supplementaras annualas (1 di per onn);
- la garanzia da qualitat vegnia observada en la scolaziun d'emprim agid per persunas laicas tenor las prescripziuns da la federaziun svizra dals samaritans

(FSS) sco er da l'interassociaziun per salvament (IAS) e vegnia controllada en las uniuns da samaritans. Per quest intent sto la cumissiun da scolaziun e da furmaziun supplementara da la FCUS far mintga onn en mintga regiun almain ina controlla da qualidad (visita dals curs, examinaziun dals servetschs da sanitad, visita dals exercizis);

- dus fin tschintg magistras e magisters da samaritans respectivamain instructuras ed instructurs da samaritans stettian a disposiziun – sin dumonda da l'uffizi da militar e da protecziun civila – per la scolaziun da las colonnas sveltas da sanitad (scolaziun supplementara sanitari/-a da protecziun civila e curs da furmaziun supplementara);
- las uniuns da samaritans vegnian sustegnidas tar l'installaziun d'ina organizaziun da first responders tenor il concept chantunal da first responders;
- (maximalmain 30) figurantas e figurants da las uniuns localas da samaritans stettian a disposiziun – sin dumonda – per exercizis surregionals u chantunals d'acziun u d'alarm da la protecziun da la populaziun e las mulaschas vegnian preparadas tenor l'instrucziun da la direcziun da l'exercizi;
- la collavuraziun cun las vischnancas respectivamain cun ils corps locals da pumpiers possa vegnir installada ed etablida.

La FCUS procura che las uniuns grischunas da samaritans collavurian cun ils corps locals da pumpiers per garantir l'emprim provediment da pazientas e pazients (fin a l'arrivada dals meds professionals da salvament).

Ella orientescha sia lavur vi dals standards actuals da la federaziun svizra dals samaritans.

SCOLAZIUN E FURMAZIUN SUPPLEMENTARA

La FCUS procura che las commembras ed ils commembers activs da l'uniun (magistra u magister da samaritans, manadra u manader dals curs) sco er las instructuras ed ils instructurs activs frequentian la furmaziun supplementara annuala (1 di per onn).

ORGANISAZIUN

La FCUS è in'uniun d'utilitad publica en il senn dals art. 60 ss. dal cudesch civil svizzer (CCS; CS 210). Ella è confessiunalmain e politicamain independenta. Sia sedia è al lieu da domicil da quella commembra u da quel commember dal presidi che represchenta la federaziun vers anora.

La FCUS è commembra activa da la federaziun svizra dals samaritans (FSS).

COLLAVURAZIUN

En connex cun l'installaziun d'organisations da first responders collavuran las uniuns grischunas da samaritans cun ils servetschs da salvament regiunals.

En cas d'acziuns dals pumpiers collavuran las uniuns grischunas da samaritans cun las vischnancas e cun ils corps locals da pumpiers per garantir l'emprim provediment da personas malsaunas e disgraziadas fin a l'arrivada dals meds professionals da salvament.

A chaschun da bleras occurrenzas grondas prestan las uniuns da samaritans servetsch da sanitad tenor il reglament davart il servetsch da posts da la federaziun svizra dals samaritans.

FINANZIAZIUN ED INDEMNISAZIUN

La FCUS vegn indemnizada pauschalmain dal chantun Grischun.

Per l'engaschament da lur commembras e commembers (p.ex. participaziun ad exercizis chantunals d'acziun e d'alarm) indemnisescha il chantun il cader da las uniuns da samaritans – tenor la cunvegna – cun ina diaria da 100 francs per di d'acziun e las figurantas ed ils figurants cun 50 francs per di d'acziun. In engaschament da las commembras e dals commembers fin a 4 uras vegn indemnisa cun ina mesa diaria.

4.2.2.2. Organisaziuns senza dretg da contribuziun

Las suandantas organisaziuns n'èn betg reconuschidas da la regenza e na survegnan correspondentamain naginas contribuziuns chantunals.

4.2.2.2.1 Guardia aviatica svizra da salvament

La guardia aviatica svizra da salvament (Rega) fa salvaments cun helicopter en il chantun.

INCUMBENSAS

La Rega ha l'incumbensa da transportar la persuna malsauna u disgraziada en il proxim lieu da tractament ch'è competent per proveder definitivamain las feridas las pli fermas. Quai resguardond la libra tscherna da la media u dal medi e da l'ospital.

PRETENSIONS

Las pretensiuns èn cuntegnidas en las directives da la IAS davart la reconuschientscha da servetschs da salvament.

Per tut las acziuns sto la squadra d'in helicopter da salvament sa cumponer sco suonda: sanitaria u sanitari da salvament diplomà, personal da tgira diplomà (pilota u pilot), media u medi d'urgenza.

ORGANISAZIUN

La Rega è ina fundaziun umanitara d'utilitad publica en il senn dals art. 80 ss. CCS. Fundatura da la Rega è l'uniun Guardia aviatica svizra da salvament.

CLAMADA EN ACZIUN E COLLAVURAZIUN

Tut las acziuns da salvament cun helicopters e cun aviuns vegnan disponidas e coordinadas da la centrala d'acziuns da la Rega 1414 (art. 38 OLTM).

La centrala d'acziuns 1414 collavura stretgamain cun la centrala 144. Telefons a la centrala 144 transmetta quella a la centrala d'acziuns da la Rega.

La Rega collavura cun societads privatas da helicopters ch'èn adattadas per quest intent. La responsabladad respectiva è tar la Rega.

Cun helicopters che disponan da l'entir equipament medicinal e cun squadras scoladas correspondentamain sustegna la HeliBernina la Rega en cas d'acziuns primaras sin pistas, en cas d'accidents da muntogna e da turas cun skis sco er en cas da lavinas.

FINANZIAZIUN

Las acziuns da la Rega vegnan finanziadas tras contribuziuns da donaturas e donaturs, tras donaziuns, tras la contribuziun da l'assicuranza obligatorica per la tgira da persunas malsaunas (art. 26 s. OPM) sco er tras in'eventuala finanziaziun da vart da la persuna transportada.

4.2.2.2 Interpresas da telefericas (manaschi da stad)

Differentas interpresas da telefericas han servetschs da salvament per accidents durant las uras da manaschi da stad per las pistas da freeride (p.ex. las Telefericas Tavau Claustra SA per la pista da freeride dal Gotschnaboden giu a Claustra) e per ils bikeparks (p.ex. las Telefericas Lai SA per il bikepark da Lai).

4.2.2.3 Organisaziuns cun ina incarica legala da prestaziun

4.2.2.3.1 Pumpiers

La lescha davart la protecziun preventiva cunter incendis ed ils fatgs da pumpiers en il chantun Grischun (lescha davart la protecziun cunter incendis; DG 840.100) na regla betg mo la protecziun da persunas, d'animals, da chaussas e da l'ambient cunter ils privels e cunter las consequenzas dal fieu, dal fim, d'explosiuns e d'eveniments da la natira, mabain er las acziuns dals pumpiers en il cumbat cunter donns generals (art. 1 da la lescha davart la protecziun cunter incendis).

INCUMBENSAS

Tenor l'art. 23 al. 1 lit. c da la lescha davart la protecziun cunter incendis èn ils corps da pumpiers ils servetschs generals per la prevenziun da donns en il senn da l'art. 1 da questa lescha en cas da la tschertga e dal salvament d'umans e d'animals.

En il rom dal cumbat general cunter donns prestan ils corps da pumpiers agid e surpiglian incumbensas da deliberaziun en spezial sin via, sin indrizs da la viafier ed en tunnels (p.ex. liberar persunas ch'èn serradas en en vehichels).

ORGANISAZIUN

L'organisaziun dals pumpiers en il chantun Grischun cumpiglia set districts cun actualmain 56 organisaziuns e ca. 4000 appartegnentas ed appartegnents dals pumpiers (AdP).⁴ Differents

⁴ <https://gvq.gr.ch/gvg-feuerwehr-feuerwehrorganisation> (consultà ils 30-10-2018).

corps communal da pumpiers e corps da pumpiers da manaschi adempleschan incumbensas da pumpiers da basa. Per salvaments sin via, sin indrizs da la viafier ed en tunnels sco er per il sector ABC stattan uschia a disposiziun totalmain 30 corps da pumpiers da basa cun utensils da salvament grevs.

COLLAVURAZIUN, CLAMADA EN ACZIUN, SCOLAZIUN

Il corp communal da pumpiers sustegnan il servetsch da salvament cun prestar agid en cas d'incumbensas spezialas (sco p.ex. la deliberaziun da personas cun utensils grevs). Tut tenor basegn coopereschon els cun tut las autras organisaziuns da salvament.

Il corp communal da pumpiers gidan in l'auter en il cumbat general cunter donn e sustegnan in l'auter.

Per tut las operaziuns vegnan il pumpiers alarmads e clamads en acziun sur il numer d'urgenza 118 tras la centrala d'acziuns da la polizia chantunala.

En la scolaziun da basa emprendan las appartegnentas ed il appartegnents dals pumpiers mesiras da l'emprim agid (faschadiras, posiziunaments, basic life support [mesiras da basa da la reanimaziun cardiopulmunala], stinaziun dal sang e.u.v.). Eventualas enconuschientschas pli detagliadas davart l'agid d'urgenza s'acquistan las appartegnentas ed il appartegnents dals pumpiers en curs privats.

FINANZIAZIUN

L'agid prestà en cas d'acziuns da deliberaziun, da tschertga e da salvament sto sche pussaivel vegnir mess a quint a la giudidra u al giudider tenor la lavur impundida (art. 34 da la lescha davart la protecziun cunter incendis).

4.2.2.3.2 Polizia chantunala

INCUMBENSAS

Tenor l'art. 2 al. 1 lit. e da la lescha da polizia dal chantun Grischun (LPol; DG 613.000) sto la polizia chantunala gidar umans ch'èn directamain periclitads areguard il corp e la vita u ch'èn autramain en privel.

La polizia chantunala garantescha la direcziun da l'acziun (art. 2 al. 1 lit. f LPol), sch'in accident u in cas d'urgenza pretenda l'acziun da la polizia, dals pumpiers e d'ulteriuras organisaziuns.

SCOLAZIUN E FURMAZIUN SUPPLEMENTARA

L'intermediaziun d'enconuschientschas da basa dal servetsch da sanitad (mesiras d'urgenza sco posiziunaments, faschadiras e.u.v.) è ina part da la scolaziun e da la furmaziun supplementara da las collavuraturas e dals collavuraturs da la polizia chantunala.

Plinavant dispona la polizia chantunala da las suandantas personas spezializadas che vegnan en acziun en il sector da salvament: manadras e manaders da chauns, maina-acziuns sgulants (MAS) sco er spezialistas e spezialists da muntogna da la polizia alpina.

ORGANISAZIUN

La polizia chantunala è represchentada en 27 lieus en il chantun.

COLLAVURAZIUN, ALARM

La polizia chantunala cooperescha cun tut las autras organisaziuns da salvament.

La polizia chantunala ha in'atgna centrala d'acziuns. Quella è cuntanschibla sur il numer d'urgenza 117.

FINANZIAZIUN

Tgi che chaschuna mesiras da polizia po vegnir obligà d'indemnisar ils custs (art. 35 al. 1 LPol).

4.2.2.3.3 Uffizi da militar e da protecziun civila

CARE TEAM GRISCHUN

Las explicaziuns davart il care team grischun sa chattan separadamain sut la cifra 4.2.2.3.6.

SALVAMENT EN PROFUNDITADS

La cumpagnia chantunala d'acziun dispona d'ina unitad "salvament en profunditads" per acziuns da salvament e d'agid che pretendan tecnicas spezialas da salvament, da segiranza e da deliberaziun. L'unitad vegn en acziun en emprima lingia en cas da terratrembels, d'explosiuns e d'edifizis sballunads. Ella po er vegnir engaschada per sustegnair ils partenaris dals fatgs da salvament. Las commembras ed ils commembers da l'unitad "salvament en profunditads" èn persunas che fan servetsch da protecziun civila e che han enconuschientschas en ils secturs salvament alpin, salvament or da pendicularas, spezialistas e spezialists da raiver e.u.v. L'unitad "salvament en profunditads" exercitescha e trenescha en stretga collavuraziun cun la REDOG. Per acziuns da localisaziun e da salvament da persunas or d'objects sballunads lavura ella tenor il standard d'in "medium USAR team" (USAR = urban search and rescue: tschertgar e salvar en citads).

4.2.2.3.4 Interpresas da telefericas e da runals (manaschi d'enviern)

INCUMBENSAS

Las interpresas da telefericas e da runals ston localisar e deliberar persunas disgraziadas sin las descensiuns da sport da naiv e transportar questas persunas fin a la staziun da val u fin al fund da la val (art. 39 OLTM).

Tenor la giurisdicziun dal tribunal federal èn las interpresas da telefericas e da runals obligadas da segirar la circulaziun sin las pistas respectivamain sin las descensiuns da sport da naiv. In servetsch da salvament bain organisà ed effizient è ina part essenziala da l'obligaziun da segirar la circulaziun (DTF 121 III 358).

Tenor las directives per la construcziun, il manaschi ed il mantegniment da descensiuns da sport da naiv da la cumissiun svizra per la prevenziun d'accidents sin las descensiuns da sport

da naiv SKUS (en quai che suonda directivas da la SKUS, ediziun 2015) cumpiglia l'obligaziun da salvament da las interpresas er ils implants speziels (sco snowparks, slowlopes e kidparks).

Tenor ils art. 6 s. da la lescha federala davart il transport da persunas (LTP; CS 745.1) ston runals e telefericas pitschnas senza funcziun d'avertura avair ina permissiun dal chantun (art. 7 al. 1 LTP). Tenor l'art. 5 al. 2 dal concordat davart las pendicularas ed ils runals betg concessiunads da la confederaziun (DG 873.400) concedan ils chantuns la permissiun da manaschi, sch'ils implants pronts per funcziunar èn vegnids giuditgads tenor las disposiziuns dal concordat e dal reglament appartegnent betg publitgà. Tenor l'art. 52 dal reglament sto vegnir organisà in servetsch da salvament per ils runals. Las incumbensas dals servetschs da salvament sa drizzan tenor las cifras 42 ss. da las directivas da la SKUS. Uschia ston ils servetschs da salvament prestar emprim agid e transportar davent las persunas ch'èn disgraziadas sin las pistas, sin las rutas da descensiun sco er sin implants speziels (sco snowparks, slowlopes e kidparks). Las persunas disgraziadas en il territori liber ston sche pussaivel medemamain vegnir transportadas davent dal servetsch da salvament, uschenavant che questa incumbensa na vegn betg surpigliada da staziuns da salvament dal club alpin svizzer. Sa basond sin las directivas da la SKUS ha la cumissiun per dumondas giuridicas sin descensiuns da sport da naiv da las Pendicularas svizras formulà las directivas "L'obligaziun da segirar la circulaziun sin descensiuns da sport da naiv" (cf. cifra 11 areguard las incumbensas e l'organisaziun dals servetschs da salvament).

Tgi che vul manar ina teleferica ch'è destinada al transport regular e professional da persunas e che dovra ina concessiun per transportar persunas tenor la lescha davart il transport da persunas (art. 3 s. da la lescha federala davart las telefericas transportond persunas [lescha da telefericas, LTTrP; CS 743.01]), sto cumprovar – per survegnir la permissiun da manaschi – che la deliberaziun po vegnir realisada en tut ils stadis da manaschi admissibels da tut temp en moda segira e svelta (art. 44 da l'ordinaziun davart las telefericas transportond persunas [ordinaziun da telefericas, OTTrP; CS 743.011]).

Ina giurisdicziun u prescripziuns legalas areguard il manaschi da servetschs da salvament tras las interpresas da telefericas e da runals ordaifer las descensiuns da sport da naiv n'existan betg.

CLAMADA EN SERVETSCH, PRONTEZZA A L'ACZIUN, EQUIPAMENT SCO ER SCOLAZIUN, FURMAZIUN SUPPLEMENTARA E PERFECZIUNAMENT

Ils servetschs da salvament da las interpresas da telefericas e da runals vegnan clamadas en accziun ubain directamain ubain sur la centrala 144.

Tenor las directivas "L'obligaziun da segirar la circulaziun sin descensiuns da sport da naiv" da las Pendicularas svizras dastgan las mesiras da salvament vegnir prendidas unicamain tras patrugliadras e patrugliaders che han ina scolaziun speziala e ch'èn equipads conform a lur incumbensa. Il dumber da patrugliadras e patrugliaders engaschads vegn fixà – observond il princip da commensurabladad – tenor las relaziuns concretas e tenor la frequenza ch'è da spetgar sin las descensiuns marcadadas. La federaziun da branscha Pendicularas svizras organisescha curs da scolaziun correspondentes per il servetsch da pistas e da salvament. Ils curs da scolaziun èn dividids en moduls e duran mintgamai 1 fin 2 emnas. Cun il curs central A vegn

acquistà il certificat da patrugliadra u patrugliader A. Quest curs cuntegna: emprim agid, giudicament da la situaziun da lavinias e salvament, transportar davent persunas sin terra e cun il helicopter, obligaziun da segirar la circulaziun, comunicaziun cun ils giasts e durant las accziuns da salvament, tecnica da muntogna. Cun il curs central B vegn acquistà il certificat da patrugliadra u patrugliader B. Quest curs cuntegna: giuditgar l'influenza da l'aura per il privel da lavinias, giuditgar la structura da la cuverta da naiv ed il privel da lavinias, prender las mesiras da protecziun e da precauziun necessarias en cas da privel da lavinias, introducir mesiras immediatas en cas d'in salvament or da lavinias, realisar mesiras d'emprim agid per persunas sutterradas da lavinias. Cun il curs central C vegn acquistà il certificat da patrugliadra u patrugliader C. Quest curs vegn terminà cun l'examen professiunal federal "spezialist/-a per il servetsch da pistas e da salvament". La scolaziun cuntegna: direcziun professiunala ed administrativa dal servetsch da pistas e da salvament, preparaziun e mantegniment dal territori da sport da naiv, segirezza en il territori da sport da naiv, organisaziun e coordinaziun da la sigliantada da lavinias, tecnica extendida da salvament sin e sper la pista. Tut tenor il territori da skis pretendan las interpresas da telefericas il certificat da patrugliadra u patrugliader A, B u C. La participaziun als curs da perfecziunament che vegnan realisads da las interpresas da telefericas d'ina regiun, è la premissa per pudair prolungar la valaivladad dal certificat da patrugliadra u patrugliader respectiv. Durant il temp da manaschi sto vegnir endrizzà in servetsch da pichet che po vegnir clamà en accziun uschè svelt e facilmain sco pussaivel. Runals pitschens giu la val ston avair in servetsch da salvament, betg dentant patrugliadras e patrugliaders scolads, perquai che las mesiras da salvament pon vegnir realisadas tras autras organisaziuns, per exempel tras il salvament alpin svizzer.

4.2.2.3.5 Gestionaris d'infrastructuras da viafier

PRESCRIPZIUNS LEGALAS

Tenor la lescha federala davart las viafiers (LViafier; CS 742.101) è la planisaziun da l'acziun, la scolaziun da las forzas d'acziun ed il metter a disposiziun il material en cas d'accidents e d'incendis ina incumbensa cuminaivla dals servetschs d'intervenziun publics e dals gestionaris d'infrastructura pertutgads (GInf). Ils gestionaris d'infrastructura ston vegnir sustegnids en spezial tar la deliberaziun da victimas u da persunas blessadas (BBI 2011 p. 941).

Tenor l'art. 32a LViafier ston ils gestionaris d'infrastructura sa participar als custs per metter a disposiziun servetschs d'intervenziun en quella dimensiun, en la quala ils servetschs d'intervenziun furneschan prestaziuns per l'acziun sin implants da viafier. Per quest intent ston ellas far cunvegnas cun ils chantuns davart la furniziun da prestaziuns e davart la surpigliada dals custs (art. 32a al. 2 LViafier). Il departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun (DATEC) fixescha en spezial, tge prestaziuns che la preparaziun per accziuns dals servetschs d'intervenziun po cumpigliar e co ch'ils custs per metter a disposiziun questas prestaziuns èn da calcular (art. 32a al. 3 LViafier).

Tenor ils art. 6 e 7 da l'ordinaziun dal DATEC davart la participaziun dals gestionaris d'infrastructura als custs per metter a disposiziun servetschs d'intervenziun (pumpiers e guardias da chemia) sin implants da viafier (OCSI; CS 742.162) ston ils pumpiers e las guardias da chemia

far preparativas ch'èn adattadas a las ristgas per pudair dustar eveniments sin implants da viafier e per garantir che lur appartegentas ed appartegnents pon vegnir clamads en acziun en indumber necessari per dumagnar tals eveniments (art. 6 e 7 al. 1 OCSI). Las appartegentas ed ils appartegnents dals pumpiers e da las guardias da chemia ston esser scolads per dustar ils eveniments e ston frequentar regularmain furmaziuns supplementaras e sa participar ad exercizis respectivs (art. 7 al. 2 OCSI).

DISPOSIZIUNS GENERALAS CONCERNENT LA CUNVEGNA TRANTER GESTIUNARIS D'INFRASTRUC- TURAS DA VIAFIER E CHANTUNS TENOR L'ART. 32A DA LA LESCHA DA VIAFIER

CUNTEGN DA LA REGULAZIUN

En las disposiziuns generalas "Cunvegna tranter gestiunaris d'infrastructuras da viafier e chantuns tenor l'art. 32a da la lescha da viafier" (aggiunta 1, versiun 11, 16-12-2013) vegnan regladas las prestaziuns da scolaziun e las prestaziuns als servetschs dals pumpiers e da las guardias da chemia sco er dals Glnf e la repartiziun dals custs en vista al dumogn d'eveniments sin implants da viafier dals gestiunaris d'infrastructuras da viafier en il chantun (traffich da persunas e da rauba, incl. lavurs da mantegniment e da construcziun). La cunvegna definescha la dimensiun e la qualitat da las prestaziuns da metter a disposiziun servetschs, regla la collavuraziun tranter las dustanzas internas da l'interpresa da viafier ed ils pumpiers e las guardias da chemia e definescha il proceder en cas d'in eveniment. Per ils pumpiers e las guardias da chemia vegnan definids – tut tenor la ristga e tenor la cuntanschibladad dal lieu dal cas – temps d'entrar en acziun tranter 45 e 150 minutas. Cun concluder la cunvegna èn vegnidas ademplidas las prescripziuns da l'art. 32a LViafier sco er da la OCSI.

INCUMBENSAS DALS SERVETSCHS D'INTERVENZIUN

Las incumbensas dals servetschs d'intervenziun vegnan tranter auter regladas sco suonda en la cunvegna:

En l'acziun

En cas d'accidents e d'eveniments en il traffich da persunas garanteschon ils servetschs d'intervenziun l'intervenziun tecnica per salvar vitas sin ils implants da viafier dals Glnf en il chantun.

Per quest intent adempleschan els en collavuraziun cun las dustanzas internas dals Glnf las suandantas incumbensas:

- il salvament immediat, la deliberaziun e l'evacuaziun immediata da persunas disgraziadas sin implants da viafier
- la collavuraziun cun la manadra u il manader chantunal da l'acziun e cun las ulteriuras manadras ed ils ulteriurs manaders da sector da las organizaziuns partenarias partecipadas (gestiun dal pichet, manadra u manader da l'acziun dals trens da pumpiers e da salvament [TPS] e servetschs partenaris e.u.v.)

En la preparaziun

En il territori attribuì garanteschans ils servetschs d'intervenziun la prontezza permanenta a l'acziun cun regard a las pretensiuns specificas d'in eveniment da viafier er sut cundiziuns pli difficilas (notg, aura, acziun en in tunnel e.u.v.).

Els garanteschans che lur appartegnentas ed appartegnents enconuschian las relaziuns localas (enconuschientschas localas). Els concepeschans ultra da quai la scolaziun da basa e la furmaziun supplementara specifica per la viafier da lur appartegnentas ed appartegnents tenor las exigenzas spezialas da l'acziun sin implants da viafier.

INCUMBENSAS DALS GESTIUNARIS D'INFRASTRUCTURA

En cas d'in eveniment sto il Glnf telefonar immediatamain al numer d'urgenza 118 e procurar per la mobilisaziun dals agens meds d'agid.

Il chantun, represchentà tras l'assicuranza d'edifizis dal Grischun (GVG), ha concludì cun la Viafier retica SA e cun la Viafier Matterhorn Gottard cunvegna complementaras tar las disposiziuns generalas "Cunvegna tranter gestiunaris d'infrastructuras da viafier e chantuns tenor l'art. 32a da la lescha da viafier" dals 16 da december 2013.

Tenor la cunvegna dals 16 da december 2015 èn vegnidas definidas directivas da scolaziun specificas tranter la Viafier retica ed il chantun che divergeschan da las disposiziuns generalas. Perquai che la Viafier retica metta en pe in agen concept da basa che vegn manà en collavuraziun cun la GVG èsi ultra da quai previs da cuntanscher ils implants da viafier a mintga punct da la rait da la Viafier retica entaifer 60 minutas. Il concept garantescha cun otg basas (Arosa, Brauvogn, Glion, Claustra Plaz, Samedan/Puntraschigna, Susch/Lavin, Tusaun, Puschlav) che duas squadras da l'intervenziun urgenta che consistan da commembras e commembers da la polizia chantunala, da la sanitad, dals pumpiers ed eventualmain da collavuraturas e collavuratur da la Viafier retica arrivaran entaifer 60 minutas suenter l'alarm cun ils meds necessaris al lieu dal cas per deliberar e per salvar umans.

En cas d'accidents da viafier sin il traject Mustér-Andermatt vegnan – tenor la cunvegna dal chantun, represchentà tras la GVG, cun la Viafier Matterhorn-Gottard dals 8 da matg 2017 – clamadas en acziun adina tuttas duas basas (Andermatt e Sursassiala).

4.2.2.3.6 Care team grischun

INCUMBENSAS

Per persunas ch'èn pertutgadas acutamain d'in cas d'urgenza en tala moda, ch'ellas basegnan in agid psicologic d'urgenza, metta il chantun a disposiziun spezialistas e spezialists dal care team grischun per l'emprim agid psicologic d'urgenza (art. 41 OLTM).

Il care team grischun entra en acziun tar victimas primaras (victimas, perditgas) e tar victimas terziaras (confamigliaras e confamigliars da las victimas) e cuvra – tut tenor il basegn – l'emprima curta perioda suenter l'eveniment (intervenziun acuta).

Per la tgira da victimas secundaras èn da princip responsablas sezzas las organisaziuns a glisch blava sco la polizia, ils pumpiers ed ils servetschs da salvament. Per regla furman ellas per quai peers correspondentes en las atgnas retschas (forzas d'acziun). Psicologas e psicologs per cas d'urgenza u care givers pon vegnir clamads sur la centrala 144 per sustegnair sco mesira d'urgenza ils peers che assistan personas d'acziun traumatisadas.

PRETENSIONS

Care givers èn personas spezialisadas da las gruppas professiunalas psicologia, psichiatria, lavur sociala ed assistenza spirituala. Psicologas e psicologs per cas d'urgenza han la scola-ziun supplementara en agid psicologic d'urgenza da la federaziun svizra da las psicologas e dals psicologs (FSP).

Tut las commembras e tut ils commembers dal care team grischun frequentan in di d'introducziun, al qual vegnan preschentads ad ellas ed els las incumbensas, las directives d'intervenziun, las structuradas ed ils process. Plinavant visitan ellas ed els curs spezial da l'uffizi federal da protecziun da la populaziun a Schwarzenburg che vegnan realisads en collavuraziun cun la fundaziun CareLink (organisaziun d'assistenza independenta, betg orientada al profit).

Ina giada l'onn organisescha la direcziun almain in curs da repetiziun d'in di per tut ils care givers e per tut las psicologas e tut ils psicologs per cas d'urgenza.

Il care team grischun ademplescha dapi l'onn 2009 las directives naziunalas da la rait naziunala per l'agid psicologic d'urgenza (RNAPU)⁵.

ORGANISAZIUN

Organisatoricamain è il care team grischun sutta mess a l'uffizi da militar e da protecziun civila (UMPC). La direcziun dal care team grischun sa cumpona da la direcziun administrativa e da la direcziun professiunala. Il UMPC è responsabel per la direcziun administrativa. La direcziun professiunala è per il mument surdada ad ina media u ad in medi da cader dals servetschs psichiatics dal Grischun (SPGR). En il rom da lur pussaivladads mettan ils SPGR a disposiziun al care team grischun personas spezialisadas sco commembras e commembers (care givers) u psicologas e psicologs per cas d'urgenza.

Il care team grischun è dividi en las tschintg regiuns Rain, Surselva, Val Mesauc, Engiadina e Grischun central.

Las prestaziuns en il sector da l'agid psicologic d'urgenza en la regiun d'ospital da la Val Mesauc-Calanca èn vegnidas surdadas al chantun Tessin cun la cunvegna dals 13 da schaner / 23 da favrer 2017 tranter il chantun Tessin ed il chantun Grischun.

COLLAVURAZIUN, CLAMADA EN ACZIUN

Las commembras ed ils commembers dal care team grischun vegnan clamads en acziun tras la centrala 144.

⁵ Rait naziunala per l'agid psicologic d'urgenza (RNAPU), Einsatzrichtlinien und Ausbildungsstandards für die psychologische Nothilfe, Berna 2013: www.ksd-ssc.ch > Downloads (consultà ils 30-10-2018)

Ils care givers na fan nagin servetsch da pichet. Lur adressas èn disponibilas sur ina banca da datas ch'è depositada tar la centrala 144. Absenzas na vegnan betg registradas. Las adressas vegnan tegnidas actualas da la direcziun administrativa.

FINANZIAZIUN ED INDEMNISAZIUN

Sco appartegnantas ed appartegnents da la protecziun civila che prestan servetsch da protecziun voluntar tenor l'art. 15 LPPCi survegnan las commembras ed ils commembers dal care team grischun ina cumpensaziun dal gudogn (CG).